

Чупат Дарина

«МАРУСЯ», АБО ДО ЧОГО НЕ ДОРΟΣЛИ СУЧАСНІ МЕЛОДРАМИ?

Увімкну в собі диванного психолога і скажу, що сюжет книги чи фільму, аби повернути до себе увагу аудиторії, а надто жіночої, має бути прекрасним і романтичним — зовсім як «Ромео і Джульєтта». Захоплена неземним коханням героїв, жіноча аудиторія ночами ридає в подушку: ах, яка любов, яка любов була, а вони взяли та й повмирали!..

Цілком очевидно, що не я це вигадала, тож висловлена думка Америки не відкриває. Достатньо увімкнути телевізор і подивитися перший-ліпший фільм або серіал якогось державного телеканалу (не важливо навіть, якого саме). Побачимо закохану пару, яка проходить через десятки, сотні перешкод, і врешті доходить-таки до шлюбу.

Якщо пощастить, то обоє лишаться живі-здорові, але це трапляється рідко. Важливим є те, що і він, і вона обов'язково мають бути красиві й багаті, мати повний набір чеснот і спокійно ставитися до відсутності у власному характері недоліків. Намагаючись виконувати всі ці вимоги, вітчизняні сценаристи зі шкіри пнуться, аби придумати найкращу та найоригінальнішу історію. Але, власне, для чого? Навіщо напружувати мізки, вигадуючи карколомні сюжетні повороти, якщо все геніальне — просте? Григорій Квітка-Основ'яненко, якби був живий, точно із цим погодився б: його незаслужено забута «Маруся», попри простенький сюжет, встократ ліпша за химерно закручені історії, які ми щодня бачимо на екранах.

Трагічне кохання описано в повісті Квітки-Основ'яненка так майстерно, що не одна жінка розридається, а чоловіки нишком витруть скупі сльози. Гляньте-но : є Маруся, красива дочка багатих батьків, чемна й слухняна дівчина, мрія кожного парубка. Вона має стільки позитивних рис, що здається такою ідеальною, що це аж починає дратувати. Але надходить прекрасний момент — Маруся закохується у Василя, небагатого, але красивого хлопця.

Як виявилось потім, батько Марусі надто прагматичний: не бере до уваги їхню любов і не дає згоди на шлюб молодих людей, заборонивши дочці зустрічатися з юнаком. Придивіться, це ж воно, заборонене кохання, що йому на перешкоді стає жорстока доля! Агов, панове-сценаристи, це саме те, чого ви шукаєте! Марусина журба за коханим — зразок жіночої вірності, яким захопляться сотні чоловіків; Василеві рішучість, порядність та цілеспрямованість — те, що точно сподобається тисячам жінок! А як же всі ридатимуть, коли Маруся помре!..

Сцени, майстерно описані на папері, заграють новими барвами на екранах, подарувавши цій сентиментальній історії друге життя. Григорій Федорович подбав навіть про тих, хто за жодних обставин не співчуватиме вигаданим героям : через сюжет «Марусі» доволі широко показаний стан суспільства, звичаї та традиції тогочасних українців — цікавий матеріал для аналізу.

А тих, кому не до вподоби, що дія повісті розгортається у старосвітській Україні, можна запевнити, що часи змінюються, а людський норов лишається той самий — концепція «Марусі», зазнавши деяких змін, може бути перенесена в сьогодення. Хіба втрачає актуальність любов батьків до дитини? Чи, може, кохання зникло?.. Навіть надто православна філософія Наума Дрота, Марусиноного батькаі, знайде відгук у серцях сучасних українців, не кажучи вже про решту історії.

Гаразд, якщо все настільки добре, то чому ж «Маруся» ще й досі лишається поза увагою соціуму? Проблема криється в самому суспільстві, оброслому стереотипами на кшталт «наша національна література — нікому не цікаві смушева недоля та

ура-патріотичний відстій». Насправді кожному з нас всього-на-всього треба збагнути, що укрліт — це не порослі мохом тексти, які треба забути після екзаменів. Це те, що може стати нам у пригоді — варто лише розгорнути запилюжений томик і глянути на літературний твір з іншого боку.